

Rioolvalle De Heeg – Vervolg (1-meting)

Rapportage

Onderzoek en Statistiek – December 2024

Gemeente Maastricht

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Methode	4
2.1. Opzet	5
2.2. Benaderingswijze	6
3. Resultaten	7
3.1. Respons	8
3.2. Frequentie ratten gezien	11
3.3. Locatie ratten gezien	12
3.4. Toe- of afname	13
3.5. Gedrag	14
4. Verantwoording	18
5. Bijlage	20

1. Inleiding

Achtergrond

Na een succesvolle pilot in Nazareth met de “smart rioleringsval” zijn een jaar geleden ook rattenvallen in De Heeg geplaatst. Er zijn twee manieren om de vallen in te zetten: (1) blijvend met gatekeepers of (2) “hoppen”, het periodisch verplaatsen van vallen.

De rattenvallen in De Heeg hebben na de 0-meting een jaar kunnen staan. Nu is een nieuwe meting gedaan, de 1-meting. Met de 1-meting kunnen we zien of mensen minder, net zoveel, of juist meer rattenoverlast ervaren dan een jaar geleden.

Onderzoeksvragen

De 1-meting zoekt naar een antwoord op dezelfde vragen als de 0-meting:

1. Hoe vaak hebben inwoners van de betreffende gebieden ratten gezien?
2. Hebben inwoners het gevoel dat het aantal ratten is veranderd in de afgelopen tijd?
3. Wat voor dingen doen inwoners (niet) die rattenoverlast kunnen voorkomen?

De 1-meting zoekt ook naar een antwoord op een nieuwe vraag:

Is er een verschil tussen de resultaten van de 0-meting en de 1-meting? Ervaren mensen nu meer of minder overlast van ratten dan voorheen?

Methoden

In november 2024 zijn enquêteurs langs geweest in de gebieden en hebben zij bewoners ondervraagd. Bij de 1-meting is ervoor gekozen om geen online vragenlijst uit te zetten. 530 mensen hebben de vragenlijst volledig ingevuld.

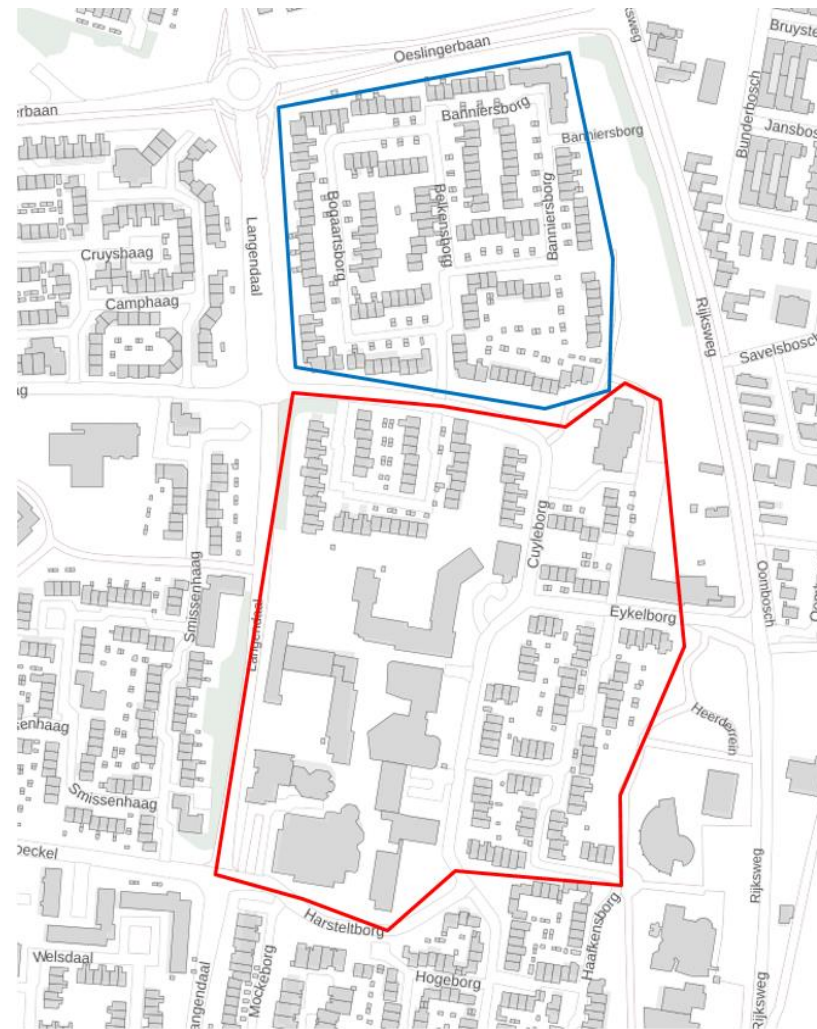
2. Methode

2.1 Opzet

Voor het onderzoek zijn drie gebieden gedefinieerd. In gebied 1 (omringd met blauwe lijn) zijn vallen geplaatst van 01-07-2022 tot en met 15-11-2023. Bij de start van de 0-meting zijn de vallen in gebied 1 weggehaald. In gebied 2 (omringd met rode lijn) zijn vallen geplaatst vanaf 15-11-2023. De vallen in gebied 2 blijven staan tot de 1-meting heeft plaatsgevonden.

De rest van de buurt De Heeg valt onder gebied 3, dit gebied wordt in de rest van het onderzoek De Heeg (overig), of de overige gebieden van De Heeg genoemd. In dit gebied zijn gedurende de loop van het onderzoek geen vallen geplaatst.

- Gebied 1 (blauw)
- Gebied 2 (rood)

2.2 Benaderingswijze

Omdat we tijdens de 0-meting zagen dat de mensen die online meededen veel vaker ratten zagen dan de mensen die via de huis-aan-huis methode werden bezocht, is er bij de 1-meting voor gekozen om alleen nog de huis-aan-huis methode te gebruiken.

Daarom zijn in november 2024 enquêteurs langs woonadressen in de gebieden in De Heeg gegaan.

Gemeente Maastricht

Fijn dat u meedoet!

De bruine rat wordt in veel Nederlandse steden steeds vaker gezien en veroorzaakt regelmatig overlast. Hoe zit dat in De Heeg?

Hierna volgen 5 vragen over wat u merkt van rattenoverlast in uw buurt. Ook als u zelden of nooit overlast ervaart, vragen wij u om mee te doen. Alleen zo krijgen we een compleet beeld. Uw antwoorden worden vertrouwelijk verwerkt.

Oké, starten maar!

3. Resultaten

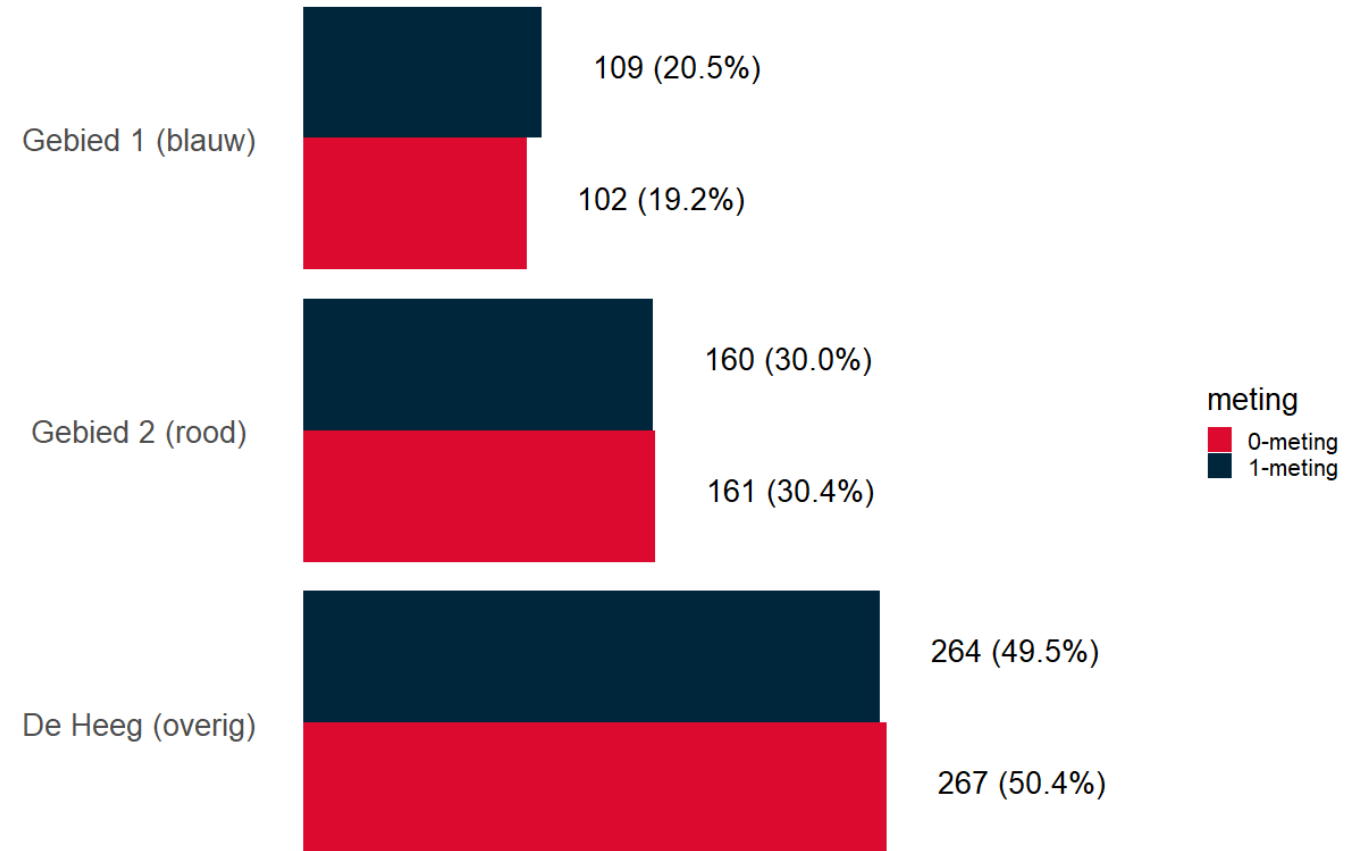

3.1 Respons - aantallen

In totaal hebben 530 mensen de vragenlijst van de 1-meting volledig ingevuld. Deze aantallen zijn groot genoeg om een vergelijking te kunnen maken met de 0-meting.

De verdeling van de woningtypes komt in de 1-meting overeen met de verdeling in de 0-meting.

Respondenten per gebied (n=530 + 533)

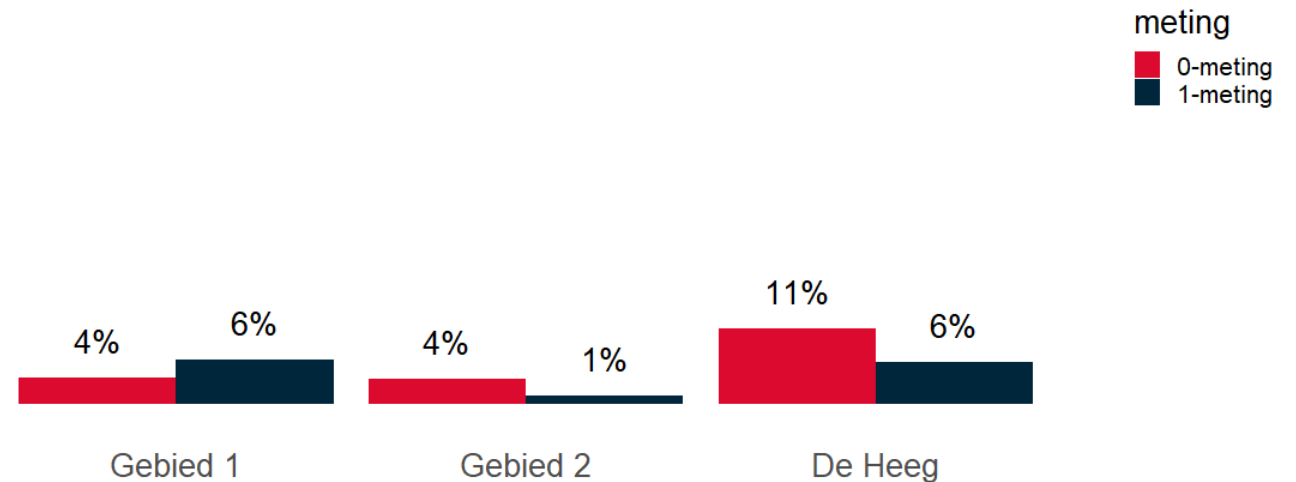
3.2 Frequentie ratten gezien

Het percentage mensen dat maandelijks of vaker (* in de afgelopen 6 maanden) ratten ziet is in gebied 1 niet significant veranderd.

In gebied 2 is er een significante afname van het percentage mensen dat maandelijks of vaker ratten heeft gezien.

Ook in de rest van De Heeg was een significante afname van het percentage mensen dat maandelijks of vaker ratten heeft gezien.

Percentage mensen dat maandelijks of vaker* ratten heeft gezien

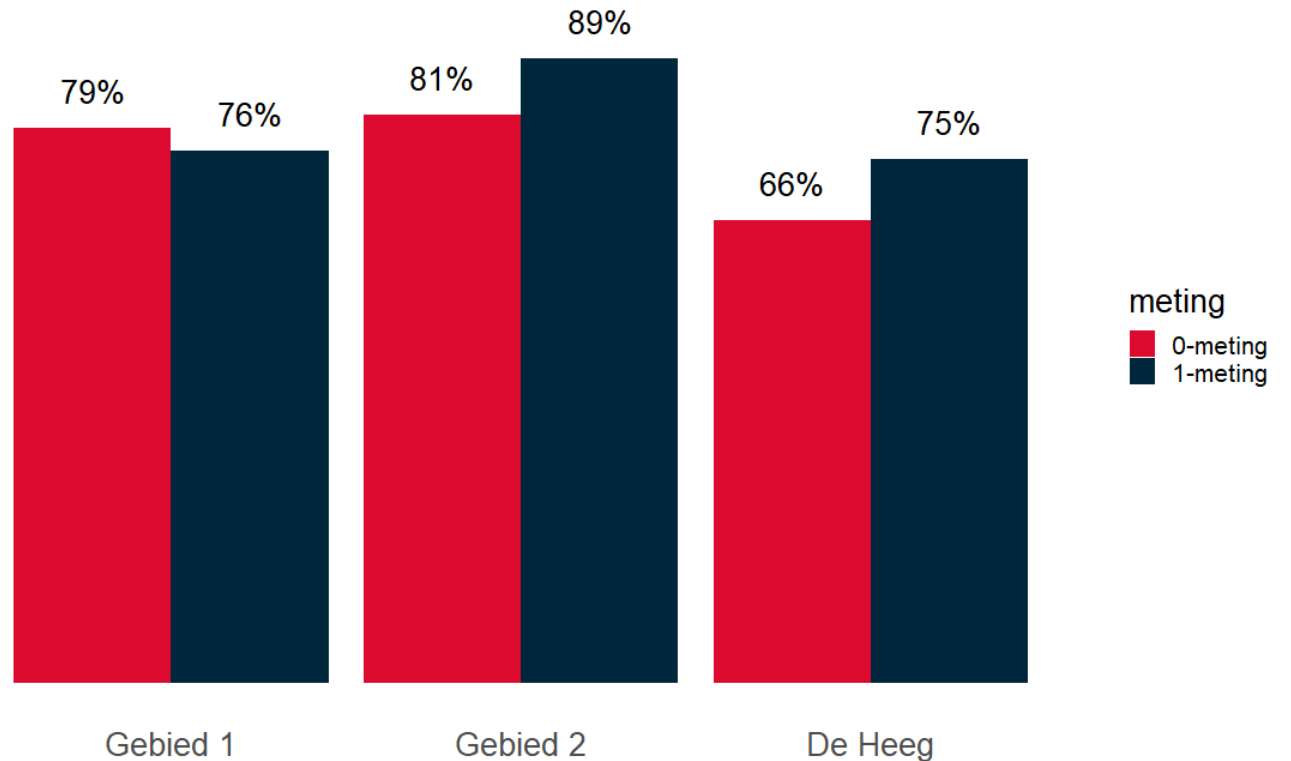

3.2 Frequentie ratten gezien

Ook bij de 1-meting is te zien dat meer dan twee derde van de mensen vrijwel nooit ratten ziet (* in de afgelopen 6 maanden).

In gebied 2 en in de rest van De Heeg is er een significante stijging van het percentage mensen dat nooit ratten heeft gezien ten opzichte van de 0-meting.

Percentage mensen dat geen* ratten heeft gezien

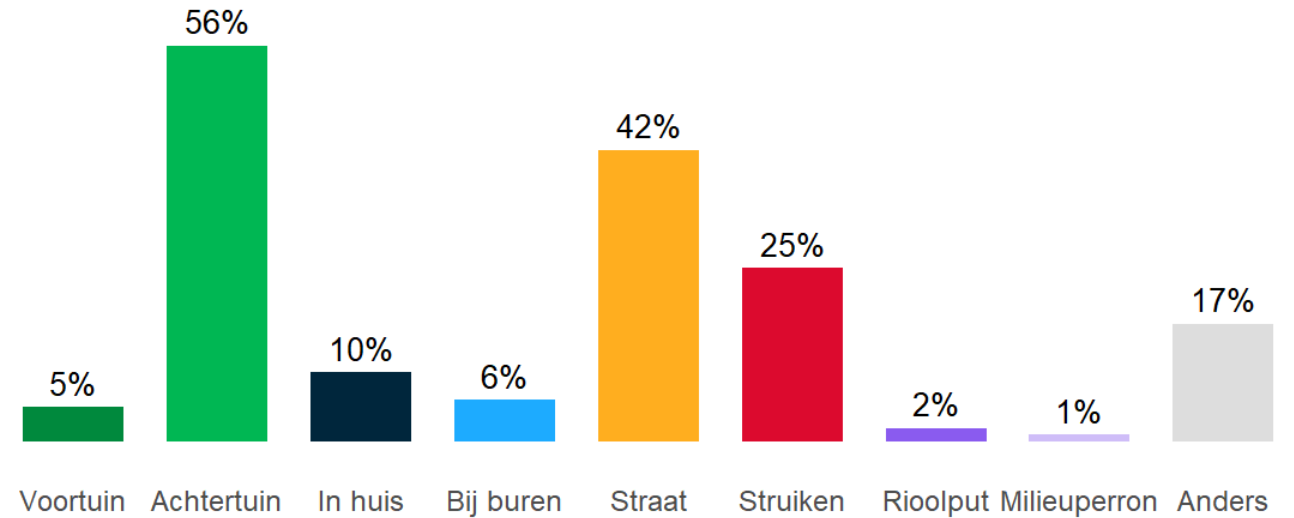
3.3 Locatie ratten gezien

Er zijn per gebied te weinig mensen die een enkele keer of vaker ratten hebben gezien om de locatie per gebied weer te geven. Daarom wordt hier de locatie waar men ratten heeft gezien over alle gebieden weergegeven.

Over alle gebieden in De Heeg worden ratten het vaakst in de achtertuin (56%), op straat (42%) en in de struiken (25%) gezien. In de categorie 'Anders' noemden mensen vaak specifieke plaatsen rondom het huis (aanbouw, trappenhuis) of in de buurt (natuurterrein).

Op de volgende pagina worden de resultaten van de 1-meting vergeleken met de 0-meting.

Waar heeft u onlangs ratten gezien? (n=101)

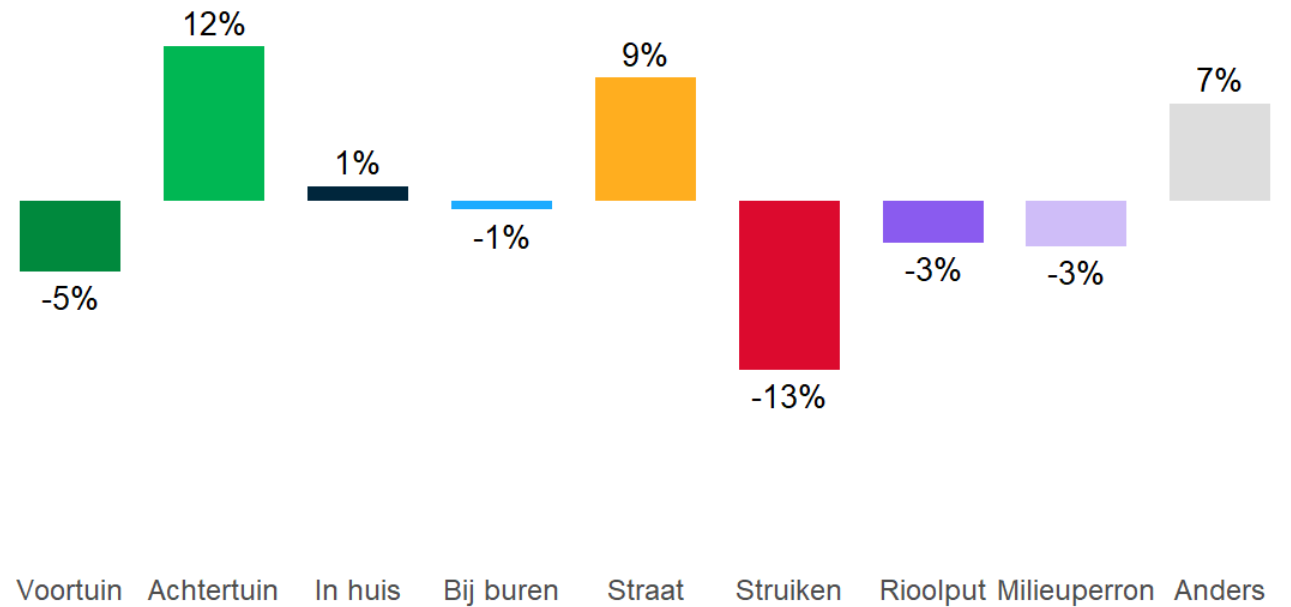

3.3 Locatie ratten gezien

Deze grafiek toont het verschil in procentpunten tussen de 1-meting en de 0-meting. In de 1-meting gaven mensen vaker aan ratten te hebben gezien in de achtertuin (44% naar 56%, 12% verschil) en in de straat (31% naar 42%, 9% verschil). Deze verschillen zijn echter niet significant.

In de 1-meting gaven mensen aan minder vaak ratten te hebben gezien in de struiken (38% naar 25%, 13% verschil). Dit verschil is wel significant.

Waar heeft u onlangs ratten gezien?
(verschil 1-meting ten opzichte van 0-meting)

3.4 Toe- of afname

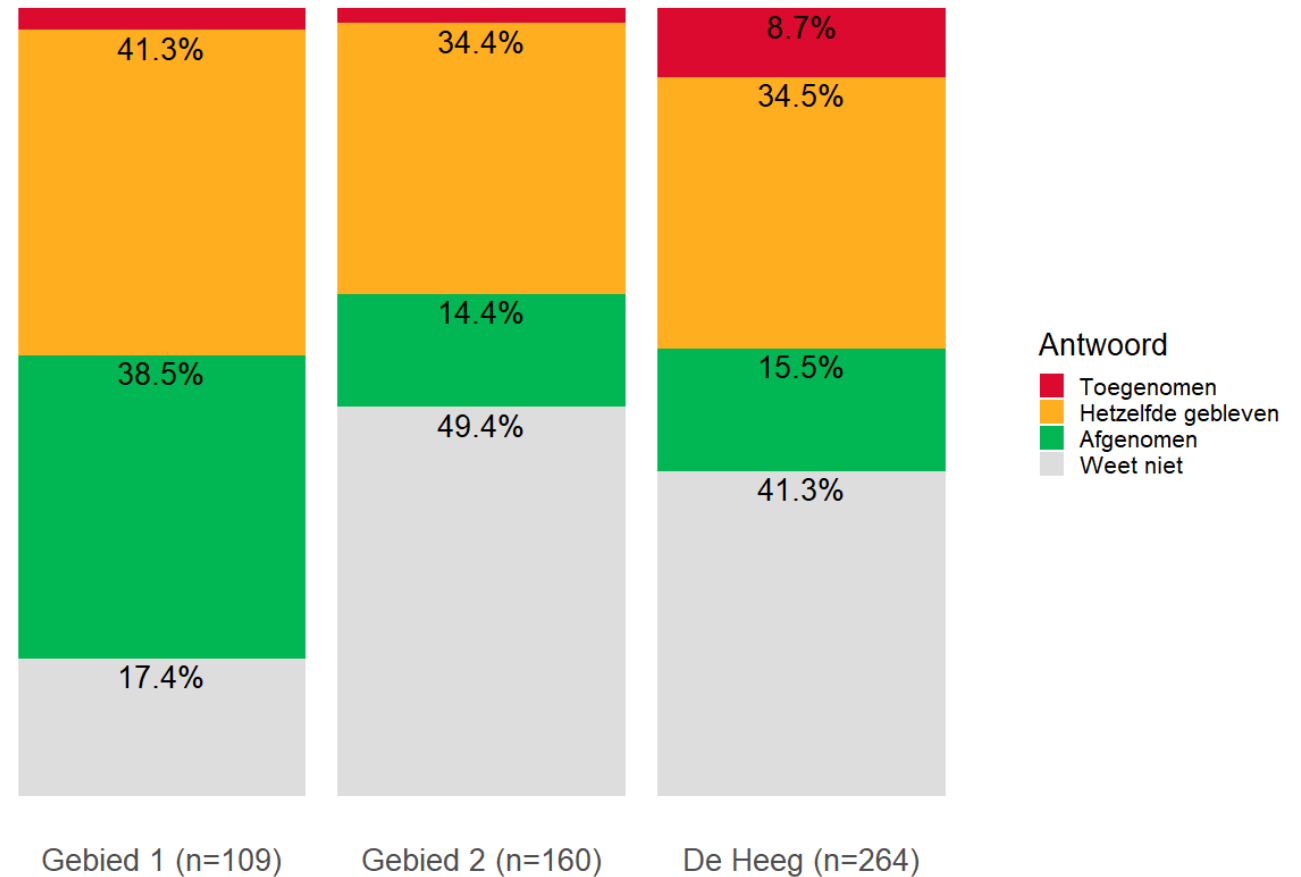
In gebied 1 zijn geen significante verschillen te zien tussen de 0-meting en de 1-meting.

In gebied 2 is het percentage mensen dat het gevoel heeft dat het aantal ratten is afgenomen in de afgelopen 6 maanden toegenomen van 5.2% naar 14.4%, terwijl het percentage mensen met het gevoel dat het aantal ratten is toegenomen juist is afgenomen van 16.1% naar minder dan 3%.

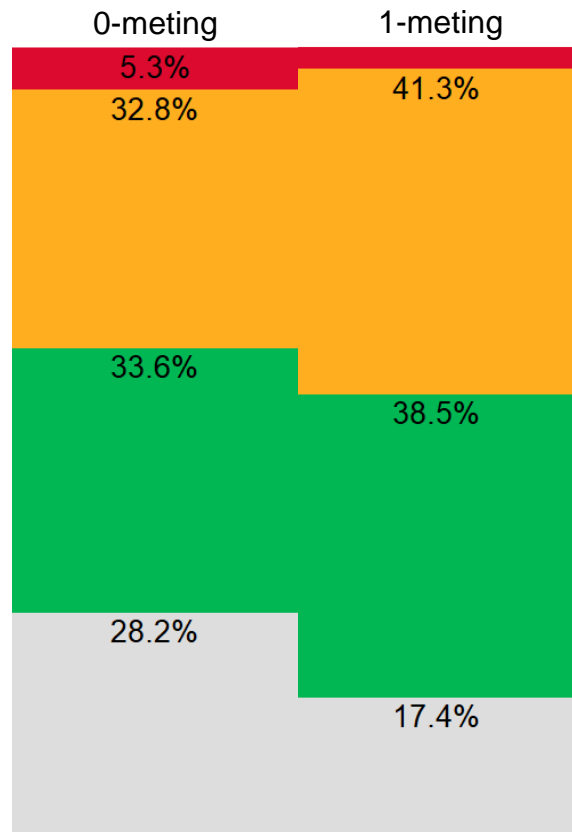
Ook in de rest van De Heeg hebben mensen vaker het idee dat het aantal ratten is afgenomen (8.5% naar 15.5%) en minder vaak het idee dat het aantal ratten is toegenomen (23.8% naar 8.7%).

Op de volgende pagina worden de uitslagen van de 0-meting en de 1-meting naast elkaar weergegeven.

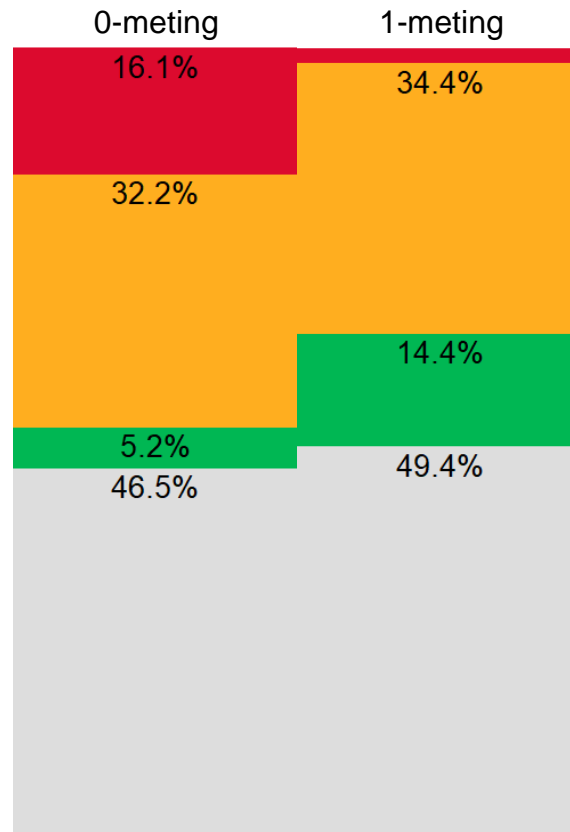
Heeft u het gevoel dat het aantal ratten in uw buurt in de afgelopen 6 maanden is toe- of afgenomen? (n=533)

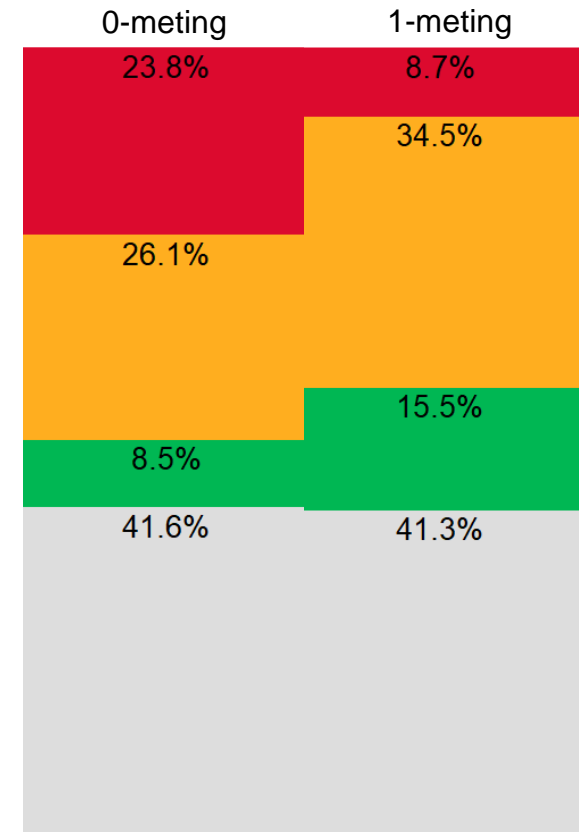
3.4 Toe- of afname

Gebied 1 (n=102)   Gebied 1 (n=109)

Gebied 2 (n=161)   Gebied 2 (n=160)

De Heeg (n=267)   De Heeg (n=264)

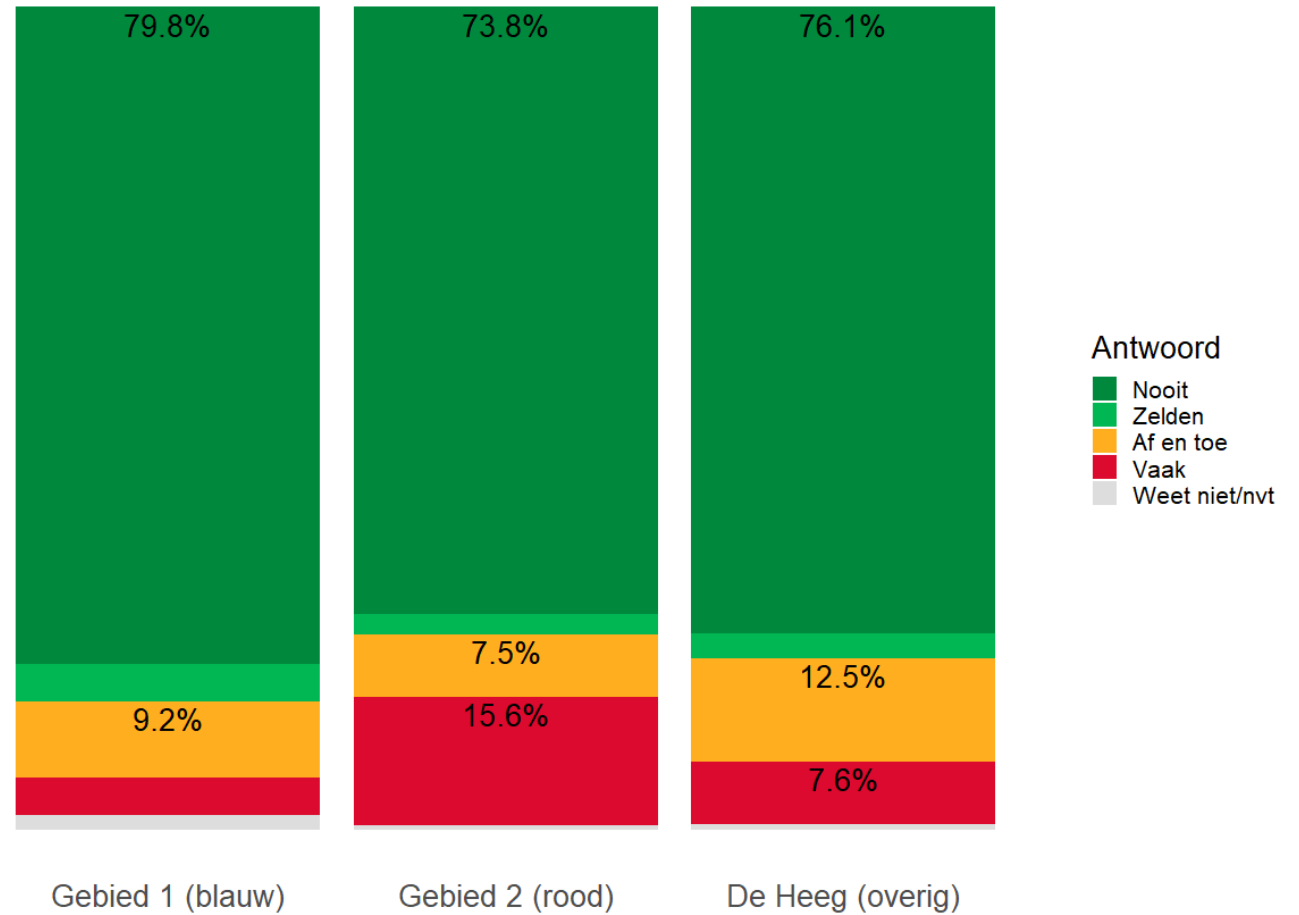

3.5 Gedrag – restzakken

Op de vraag of men wel eens restzakken buiten laat staan antwoorden mensen over de verschillende gebieden niet significant verschillend.

Vergeleken met de 0-meting is er wel een significante stijging van het aantal mensen in gebied 2 dat vaak de restzakken buiten laat staan. Dit is te verklaren doordat bij de 1-meting meer mensen zijn ondervraagd die in laagbouw wonen.

Laat u wel eens restzakken buiten staan? (n=533)

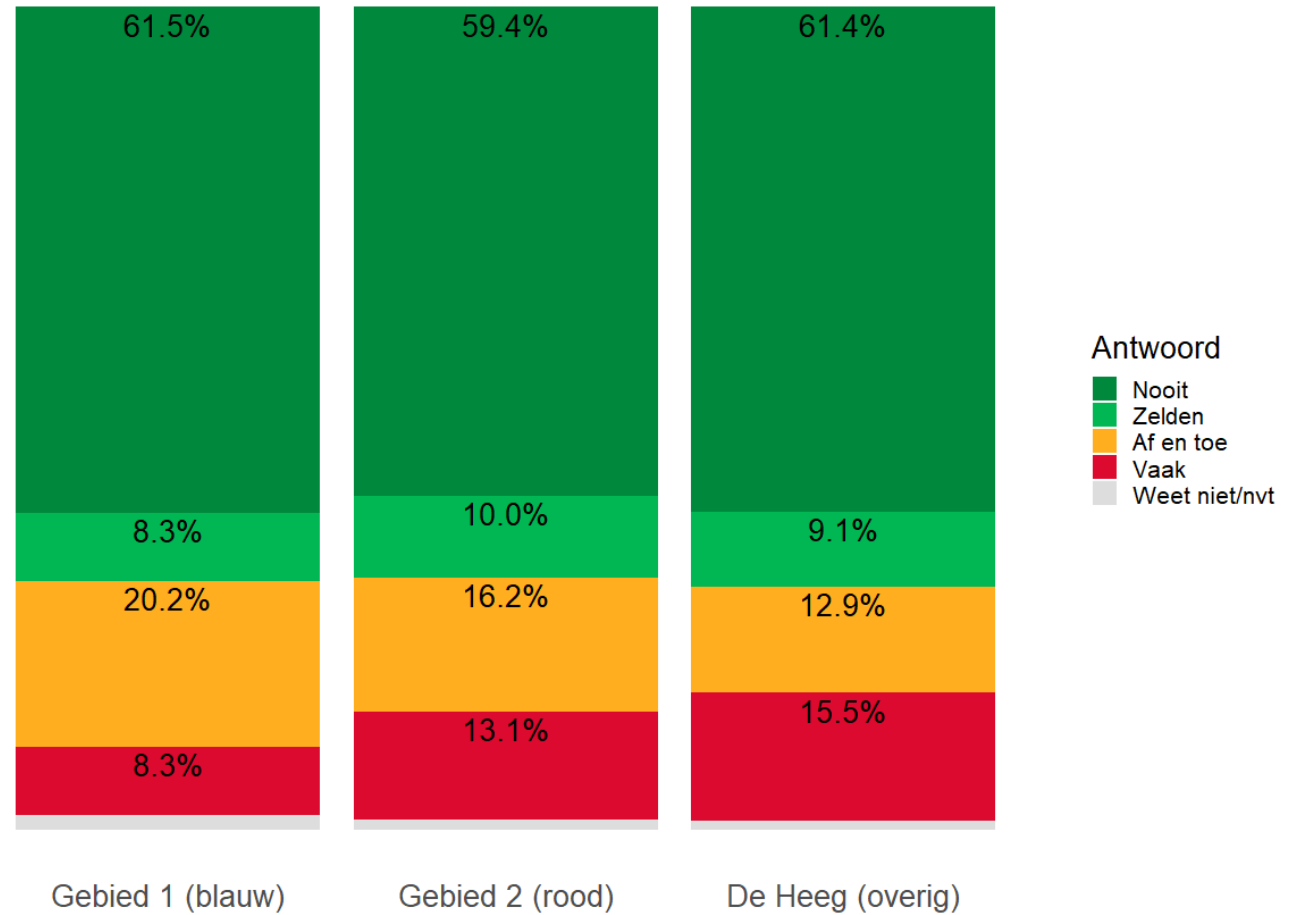

3.5 Gedrag - etensresten

Op de vraag of men wel eens etensresten in de restzak gooit antwoorden mensen over de verschillende gebieden niet significant verschillend. In gebied 1 is er een lichte toename (niet significant) in het gooien van etensresten in de restzak.

In gebied 2 en het overige gedeelte van De Heeg is er zowel een lichte toename (niet significant) in het percentage mensen dat nooit etensresten in de restzak gooit, als ook een toename in het percentage mensen dat vaak etensresten in de restzak gooit.

Gooit u wel eens etensresten in de restzak? (n=533)

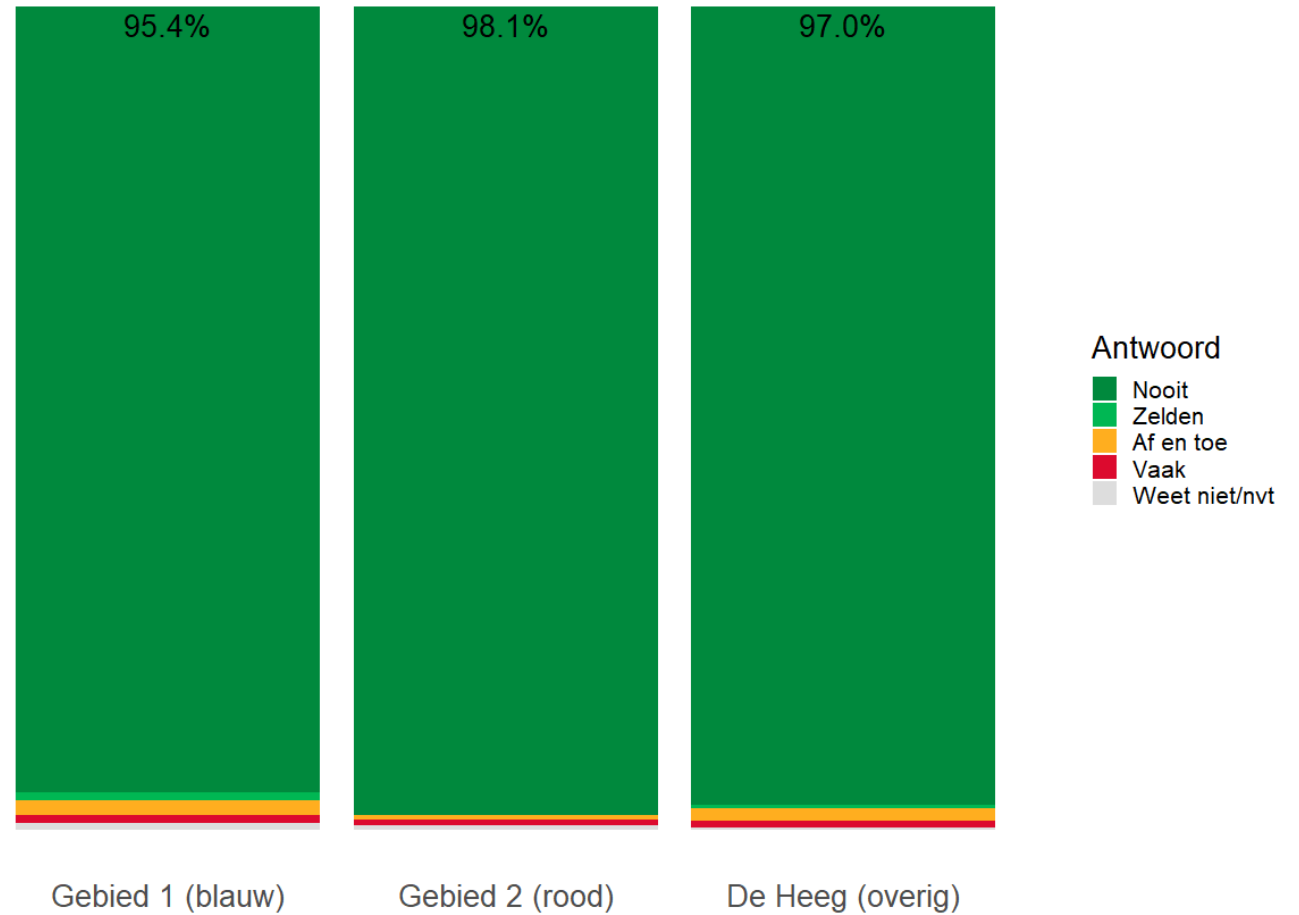

3.5 Gedrag - huisdiervoer

Er zijn geen verschillen tussen gebieden voor de antwoorden op de vraag of men wel eens voer voor huisdieren buiten laat staan. Er is ook geen verschil met de antwoorden uit deze 1-meting vergeleken met eerder gegeven antwoorden in de 0-meting.

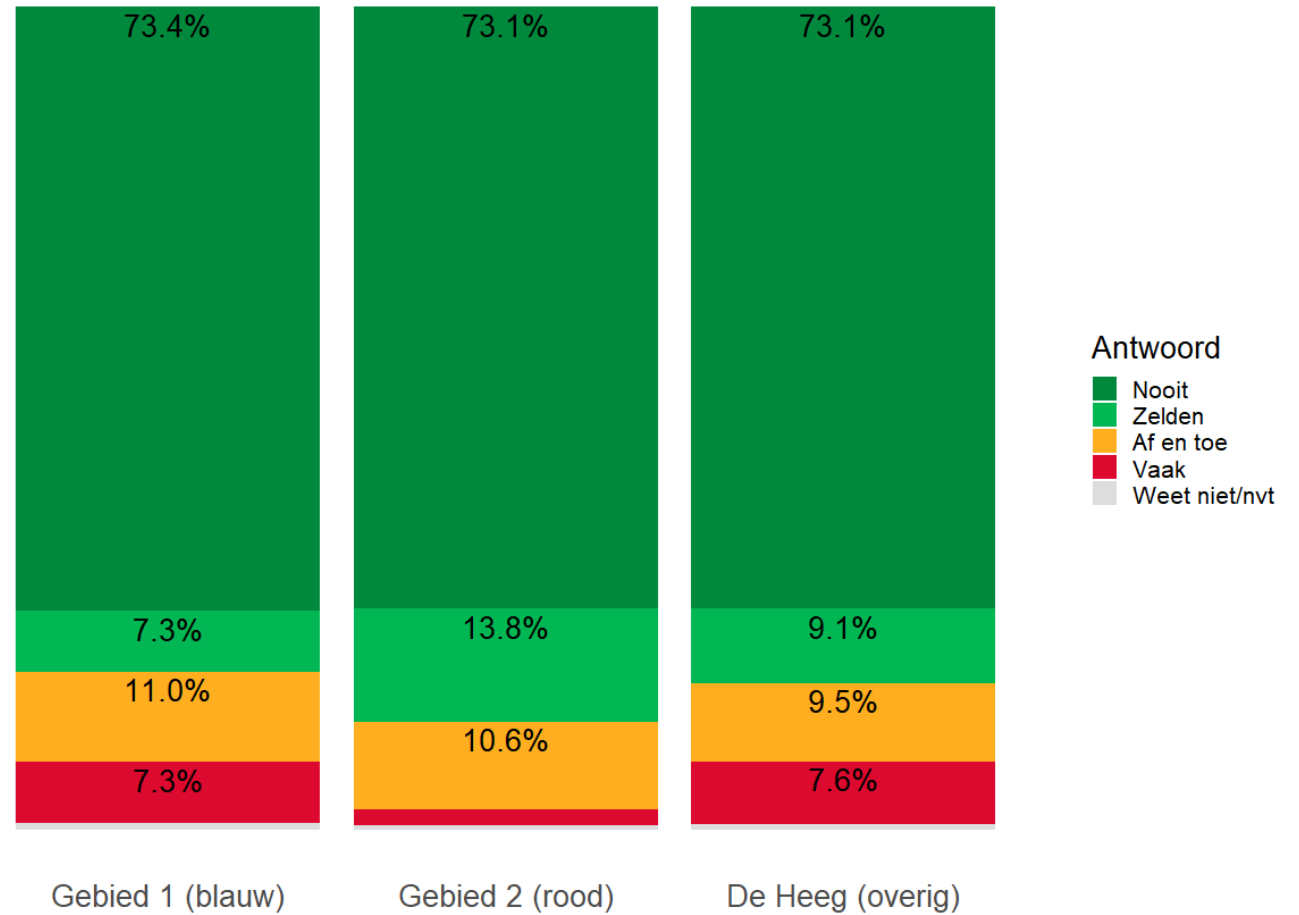
Laat u wel eens voer voor huisdieren buiten staan? (n=533)

3.5 Gedrag – grof afval

Op de vraag of men wel eens grof afval in de tuin laat liggen antwoorden mensen over de verschillende gebieden niet significant verschillend. In alle drie de gebieden is er een lichte toename (niet-significant) van het aantal mensen dat af en toe tot vaak grof afval in de tuin laat liggen.

Laat u wel eens grof afval in uw tuin liggen? (n=760)

4. Conclusie

4. Conclusie

Hoe vaak zien inwoners ratten?

Over beide metingen is het slechts een klein percentage inwoners dat maandelijks of vaker ratten heeft gezien in de afgelopen 6 maanden (8%).

Hebben inwoners het gevoel dat het aantal ratten is veranderd?

De resultaten laten zien dat het plaatsen van vallen een positief effect heeft op de beleving van inwoners. Inwoners geven in gebieden waar vallen geplaatst zijn significant vaker aan dat er een afname van het aantal ratten is.

Echter, doordat een groot percentage inwoners geen ratten ziet (78% over alle gebieden en beide metingen), of slechts een enkele keer, is het moeilijk voor mensen om te beoordelen of het aantal ratten is toe- of afgenomen. Dit verklaart mogelijk het hoge percentage 'weet niet' bij 3.4 toe

Wat voor dingen doen inwoners (niet) die rattenoverlast kunnen voorkomen?

Slechts weinig inwoners laten huisdiervoer buiten staan (2% af en toe tot vaak). Het komt vaker voor dat men grof afval in de tuin laat liggen (15% af en toe tot vaak), restzakken buiten laat staan (17% af en toe tot vaak) of etensresten in de restzak gooit (21% af en toe tot vaak).

Ervaren inwoners nu meer of minder overlast van ratten dan voorheen?

Inwoners geven in het gebied met rattenvallen (gebied 2) aan dat zij significant minder vaak ratten zien. In gebied 1, waar de vallen zijn weggehaald, geven mensen in de 1-meting juist aan dat zij weer iets vaker ratten hebben gezien (hoewel de antwoorden op de vraag over de toe-/afname dit niet weerspiegelen).

Het is aannemelijk dat in het gebied met de vallen de overlast is afgenomen. Echter lijkt het dat de rattenpopulatie zich weer snel (binnen een jaar) herstelt wanneer de vallen verplaatst worden.

5. Verantwoording

Verantwoording

Opdrachtgever	Gemeente Maastricht
Onderzoekspopulatie	Eén persoon per adres in de buurt De Heeg
Onderwerp	Rioolvallen De Heeg
Methodiek	Digitale vragenlijst
Veldwerkperiode	November 2024
Uitzet	Huis-aan-huis enquêteren
Respons	530

Team

Onderzoek & Statistiek

Heeft u vragen of opmerkingen over deze rapportage?

De onderzoeker(s) van O&S staan u graag te woord:

onderzoekenstatistiek@maastricht.nl